

Global Youth Tobacco Survey 2012

Tuloksia Suomen kyselystä

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Taustaa

- GYTS mittaa 13–15-vuotiaiden koululaisten asenteita, tietoja ja kokemuksia tupakointia ja tupakansavulle altistumista koskien.
- Käynnistetty vuonna 1998 Maailman terveysjärjestön, United Nations Children's Fundin (UNICEF), Centers for Disease Control and Preventionin (CDC) ja Maailmanpankin aloitteesta.
- Osa Global Tobacco Surveillance -seurantajärjestelmää (GTSS):
 - Global Youth Tobacco Survey (GYTS)
 - Global School Personnel Survey (GSPS)
 - Global Health Professions Student Survey (GHPSS)
 - Global Adult Tobacco Survey (GATS).
- GYTS: Ydinlomake (54 kysymystä), jota maat voivat muokata omiin olosuhteisiinsa sopivaksi – pääindikaattorit vertailtavissa.

GYTS SURVEYS

Number per country
1999–2008

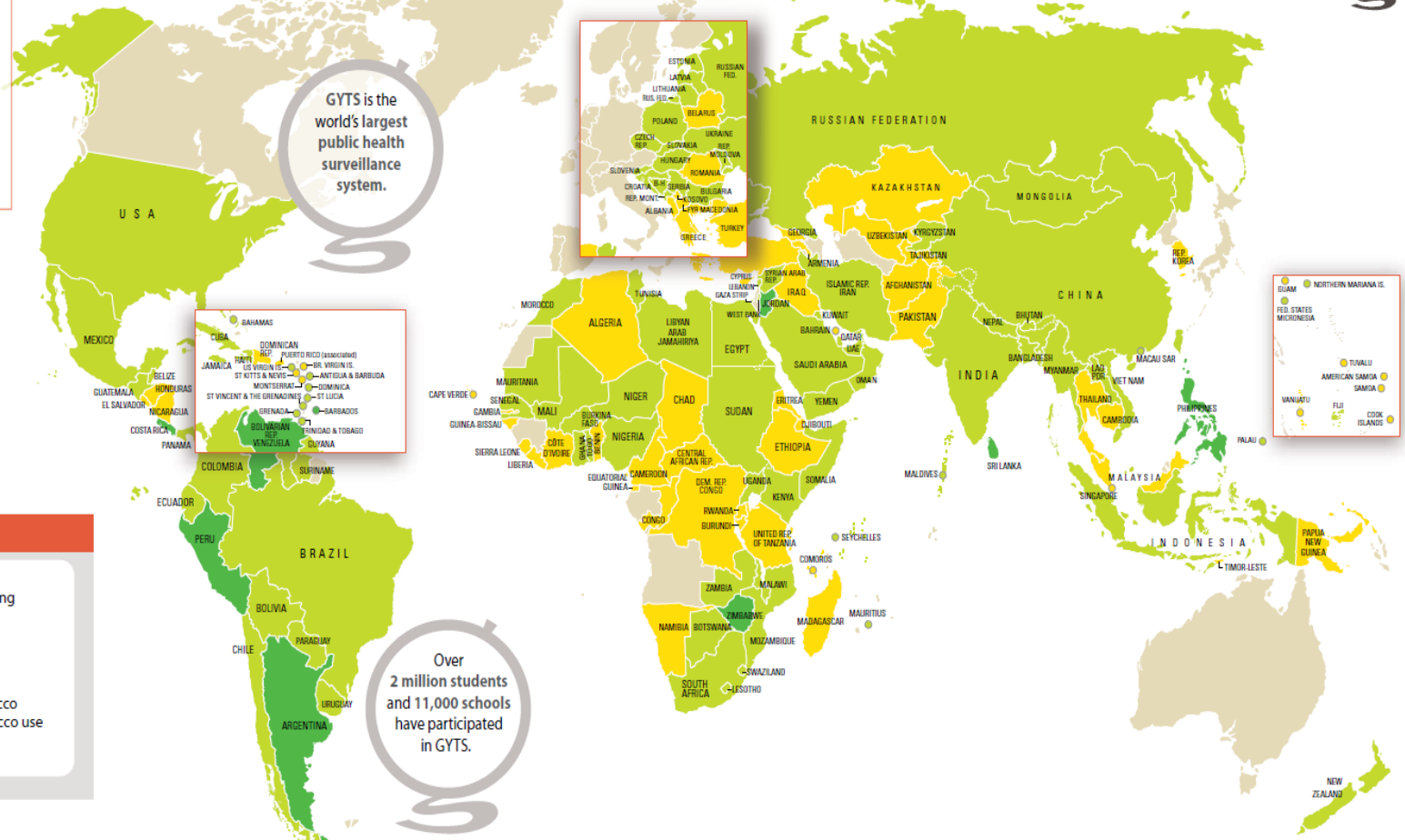

GYTS is the world's largest public health surveillance system.

Over 2 million students and 11,000 schools have participated in GYTS.

GYTS Topics

1. Prevalence of tobacco use
2. Knowledge and attitudes regarding tobacco
3. Second-hand smoke exposure
4. Pro- and anti-tobacco media and advertising exposure
5. Desire for smoking cessation
6. Access to and availability of tobacco
7. School curricula addressing tobacco use and its health effects
8. Demographics

Ensimmäinen GYTS tehtiin vuonna 1999. Kartta osoittaa ne 160 maata, jotka olivat toteuttaneet kyselyn vuoteen 2007 mennessä. Vuonna 2014 kyselyn toteuttaneita maita oli 186, joista 37 WHO:n Euroopan toimialueella.

Miten tutkimuskoulut valittiin?

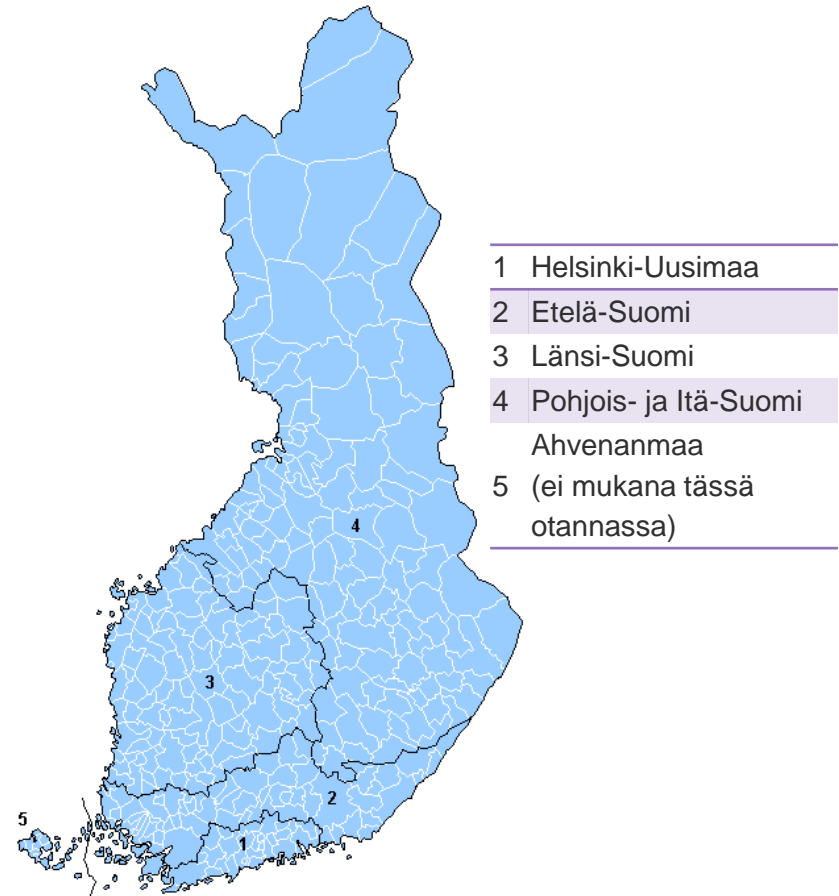
Kaksivaiheinen satunnaisotanta:

1. Tutkimuskoulujen valinta

- Tilastokeskuksen lista peruskouluista, joissa 7-9 vuosiluokkien opetusta ja yli 40 oppilasta; tuorein saatavilla ollut oppilasmäärätieto (vuosi 2011)
- Otanta neljällä Tilastokeskuksen ja Eurostatin suuralueella
- Yhteensä 100 koulua (25 per suuralue), joista 98 oli soveltuvia (yksi koulu oli lakkautettu, yksi yhdistyi toisen otantaan poimitun koulun kanssa)

2. Tutkimusluokkien valinta

- Tutkimusluokat poimittiin satunnaisnumerosarjojen avulla

Kuva: Tilastokeskus

- Aineisto kerättiin loka-joulukuussa 2012
 - yksittäisiä vastauksia aikataulusiirtojen takia tammikuun 2013 alussa
- Kaksi vastaustapaa opettajan tai muun koulun nimeämän vastuuhenkilön valvonnassa:
 - Oppilaskohtaisilla, kyselyä varten luoduilla käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla avautuva Webropol-lomake atk-luokassa
 - Paperilomake ja vastauskaavake tavallisessa luokkatilassa

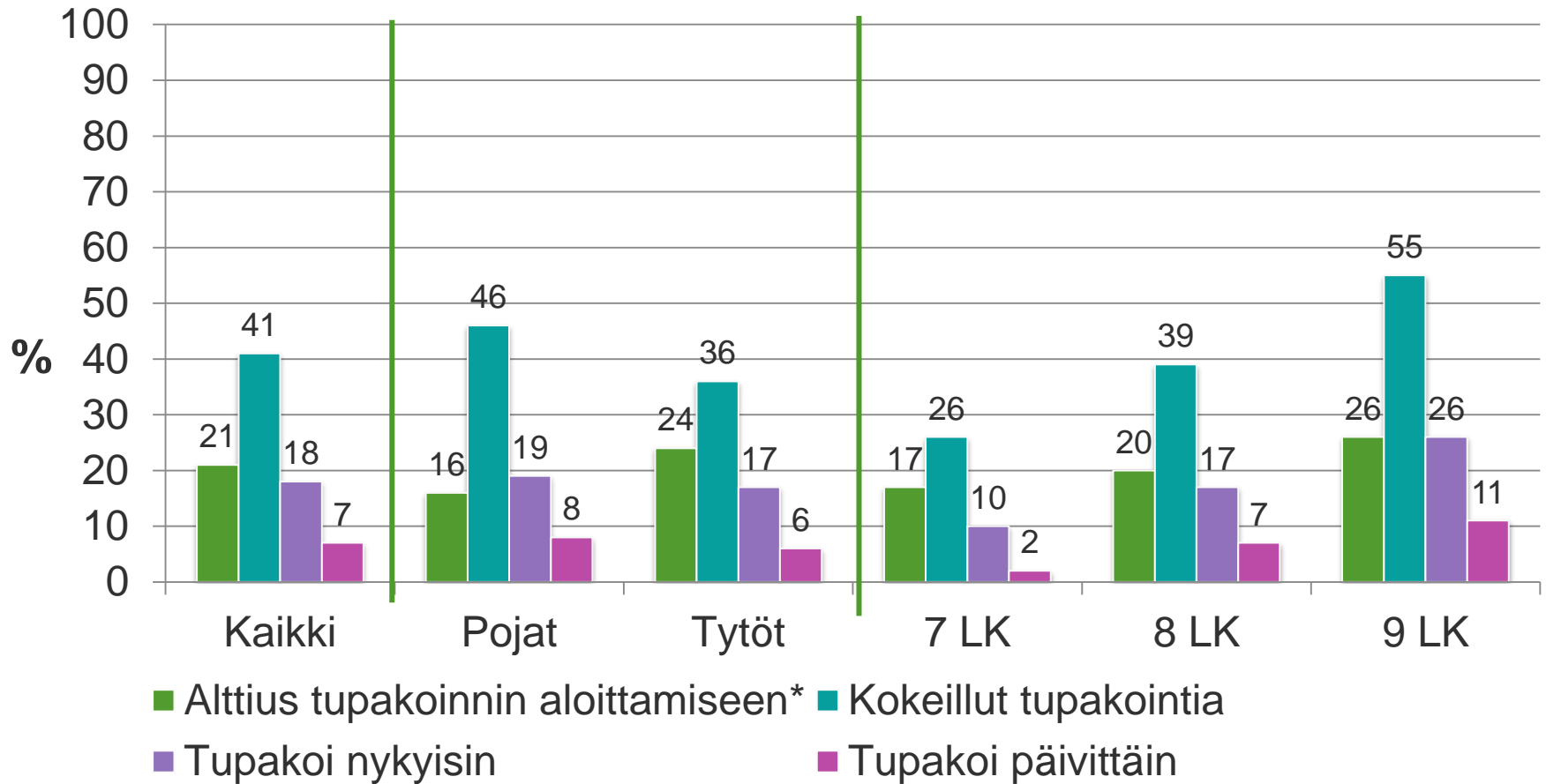
- Vastaajia yhteensä 5031, vastausprosentit:
 - Koulut: 68 % (67/98 koulusta)
 - Luokat: 99.7 % (319/320 tutkimusluokasta)
 - Oppilaat: 86 % (5031/5837)
 - Kokonaisuudessaan tutkimukseen tavoitellusta oppilasmäärästä osallistui 59 %
- Tutkimuksen kohderyhmään, 13-15-vuotiaisiin, kuului 4773 oppilasta
- Raportin tulokset esitetään 13-15-vuotiaisiin rajatulla aineistolla

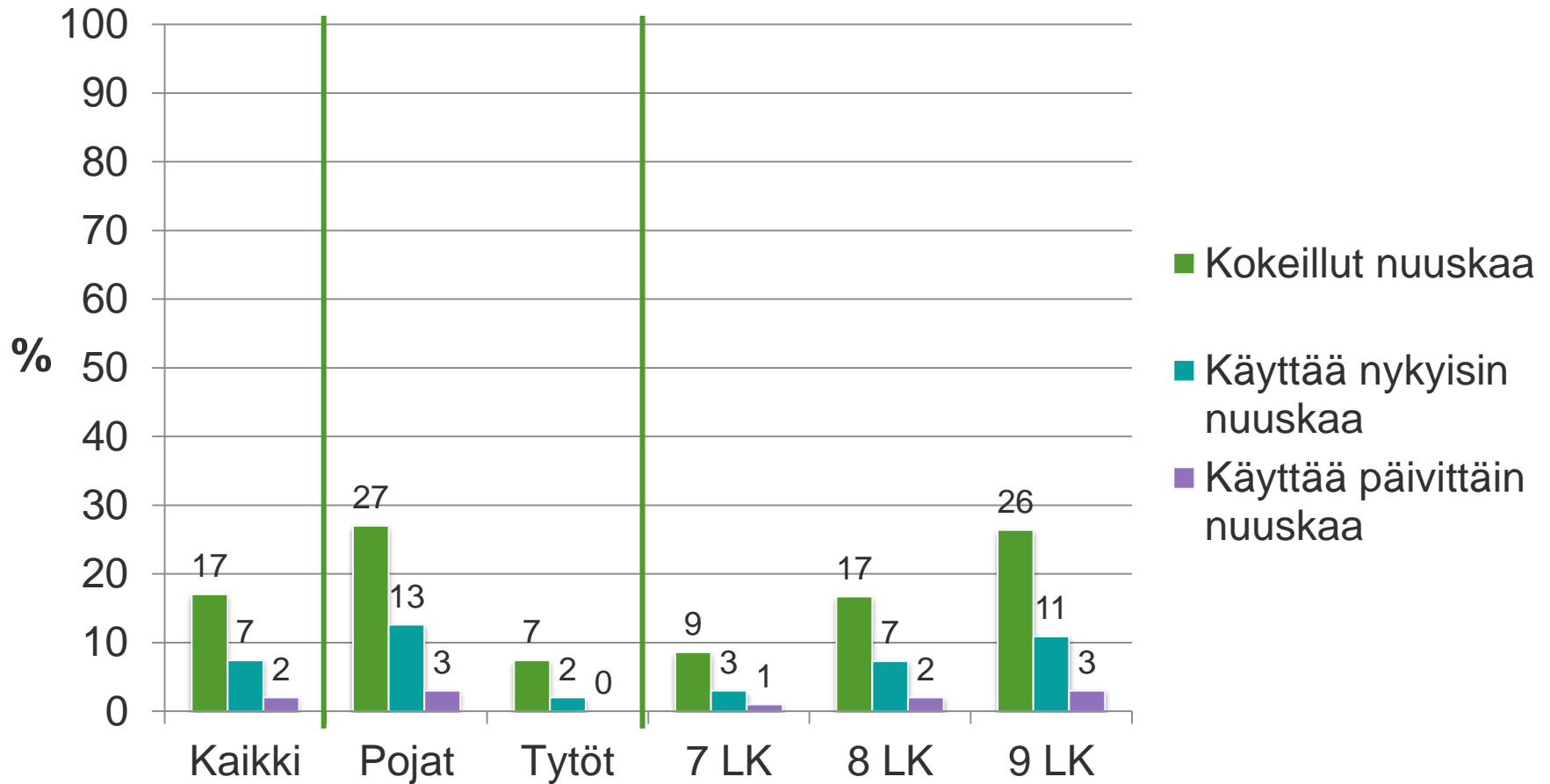
Kuva: Scanstockphoto

Poimintoja tuloksista

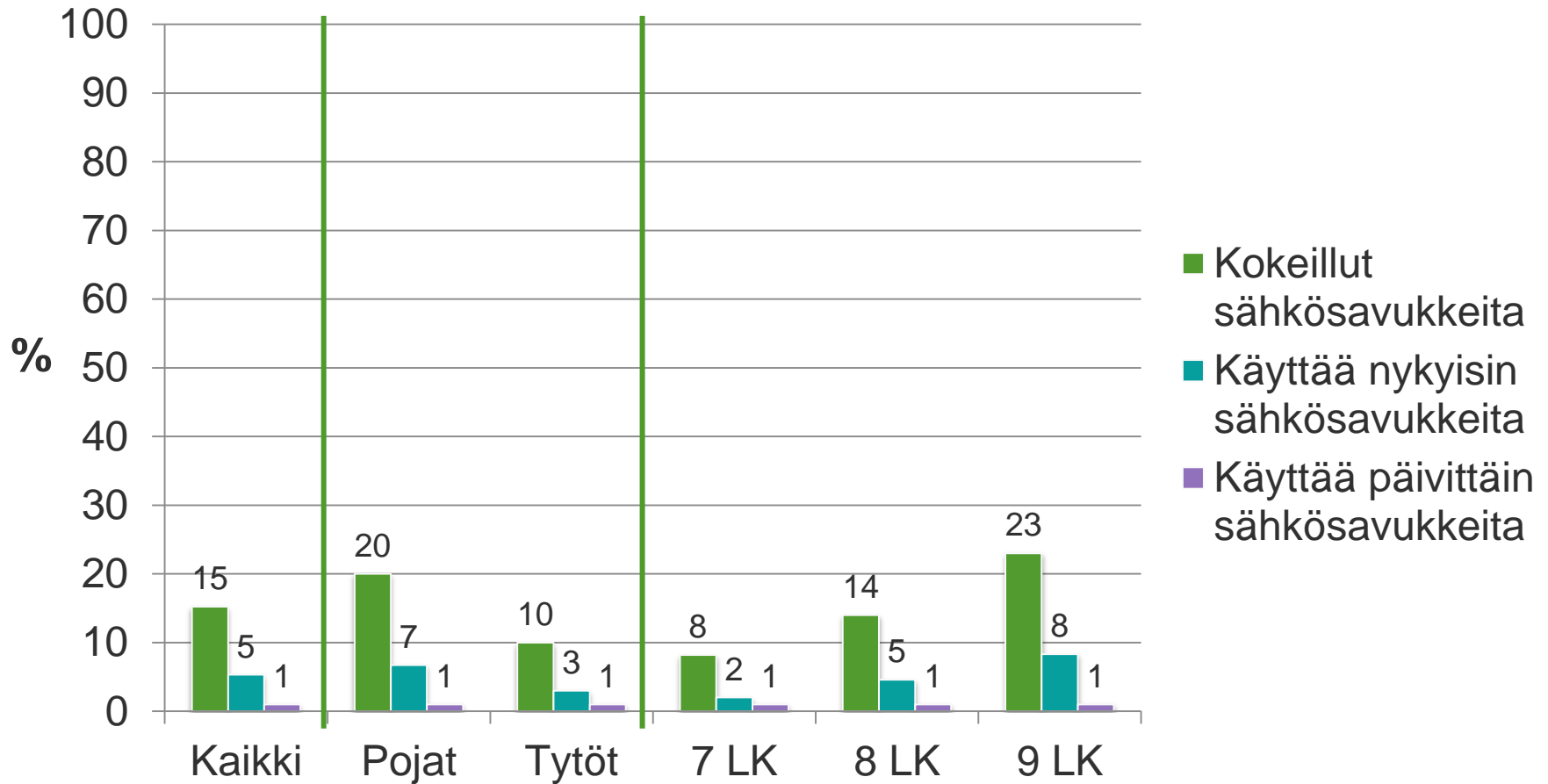
Tupakoinnin yleisyys yläkouluissa

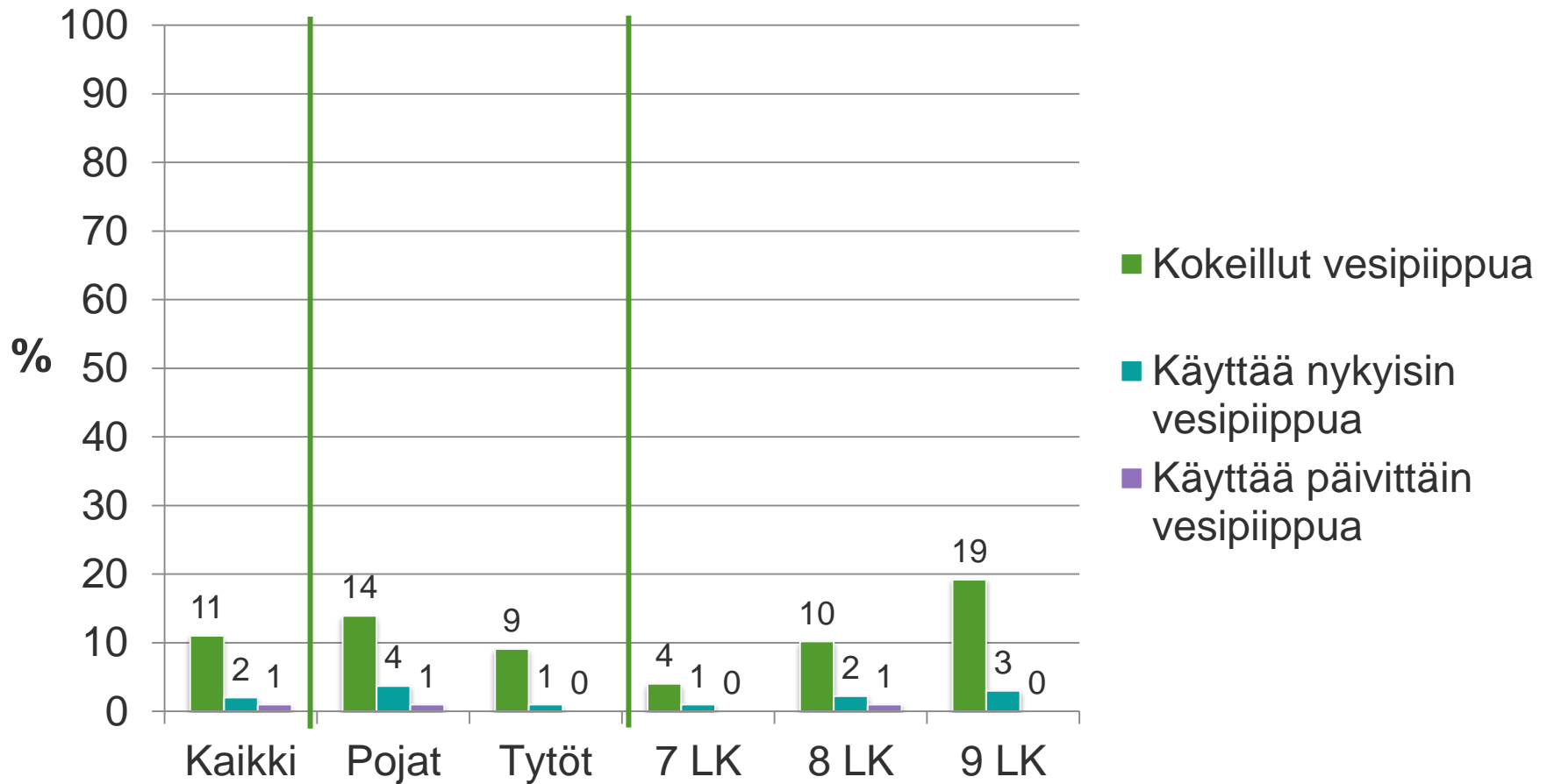
Yläkoululaiset ja nuuska

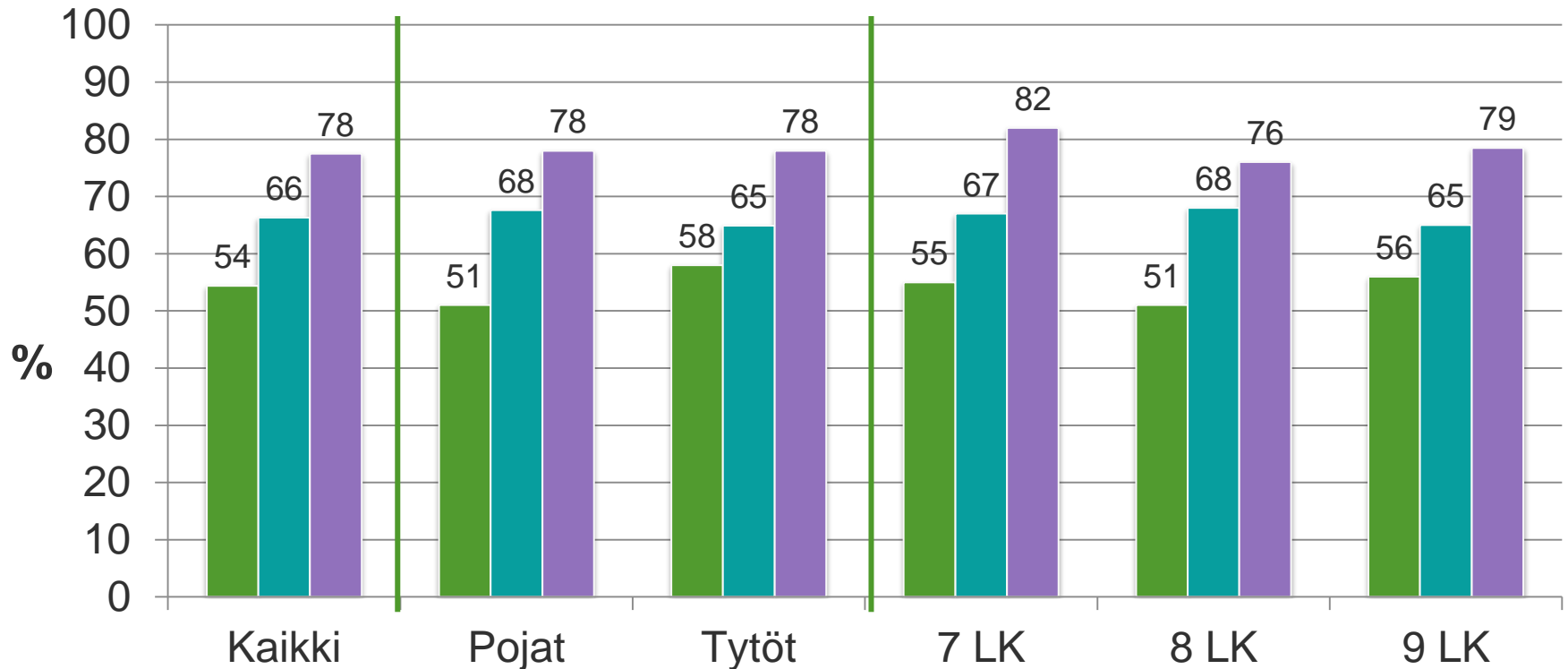
Yläkoululaiset ja sähkösavukkeet

Yläkoululaiset ja vesipiippu

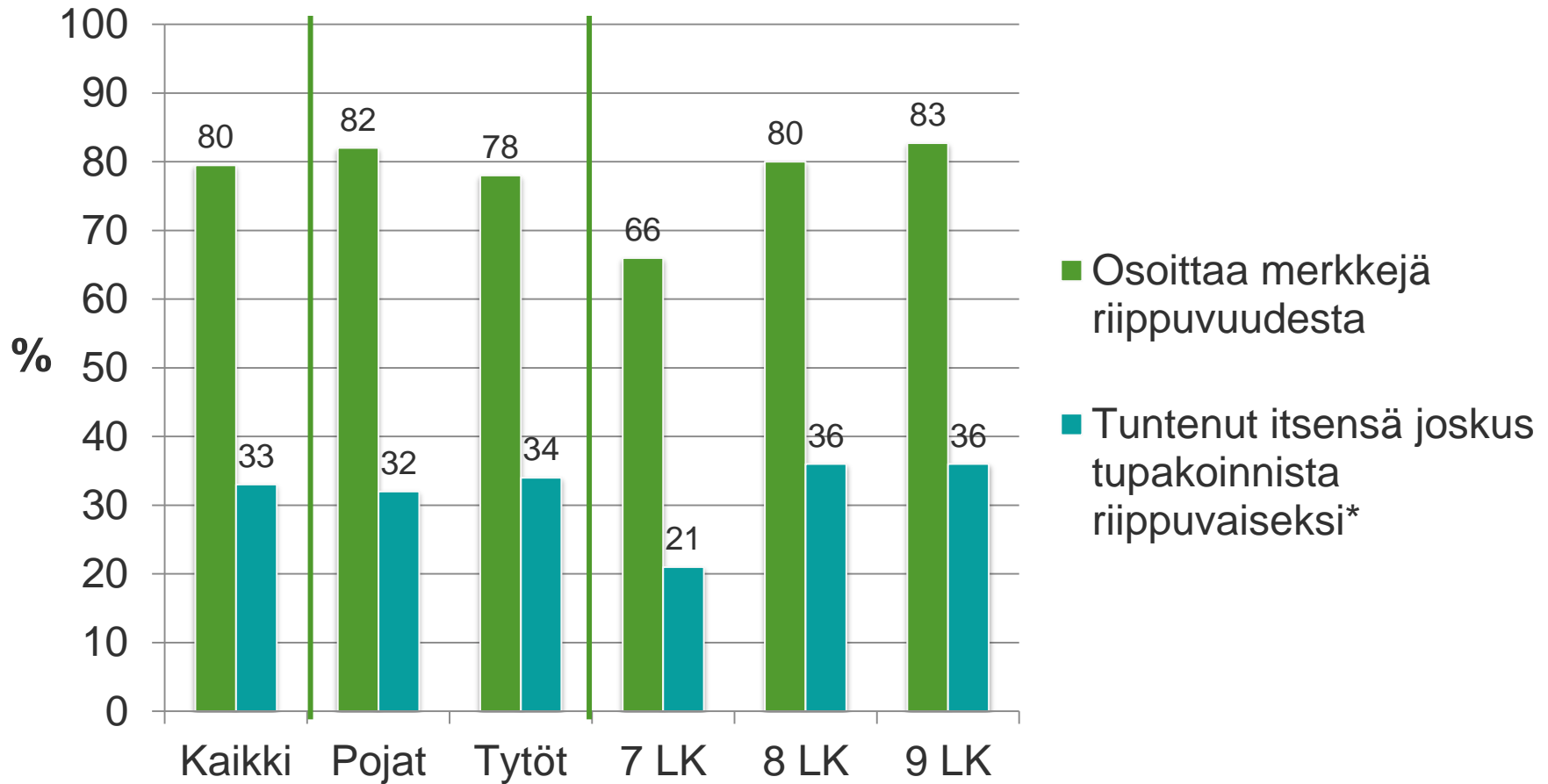

Nykyisin tupakoivien lopettamishalukkuus

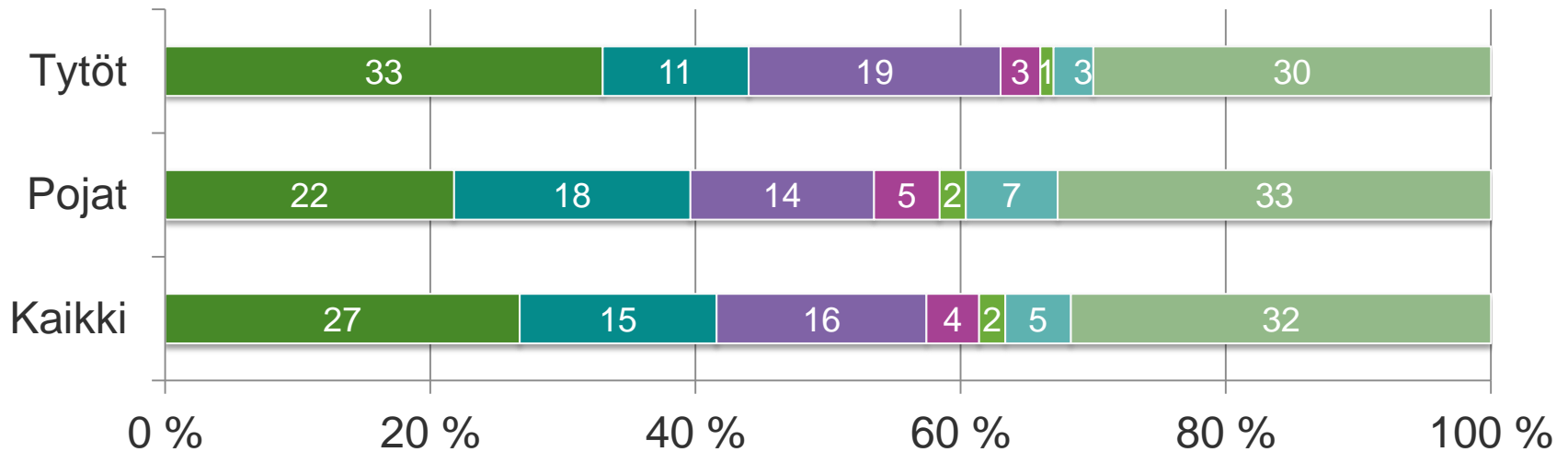

- Haluaa lopettaa tupakoinnin
- Yrittänyt lopettaa edeltävän 12 kk aikana
- Pystyy mielestänsä lopettamaan tupakoinnin jos haluaa

Nykyisin tupakoivien tupakkariippuvuus

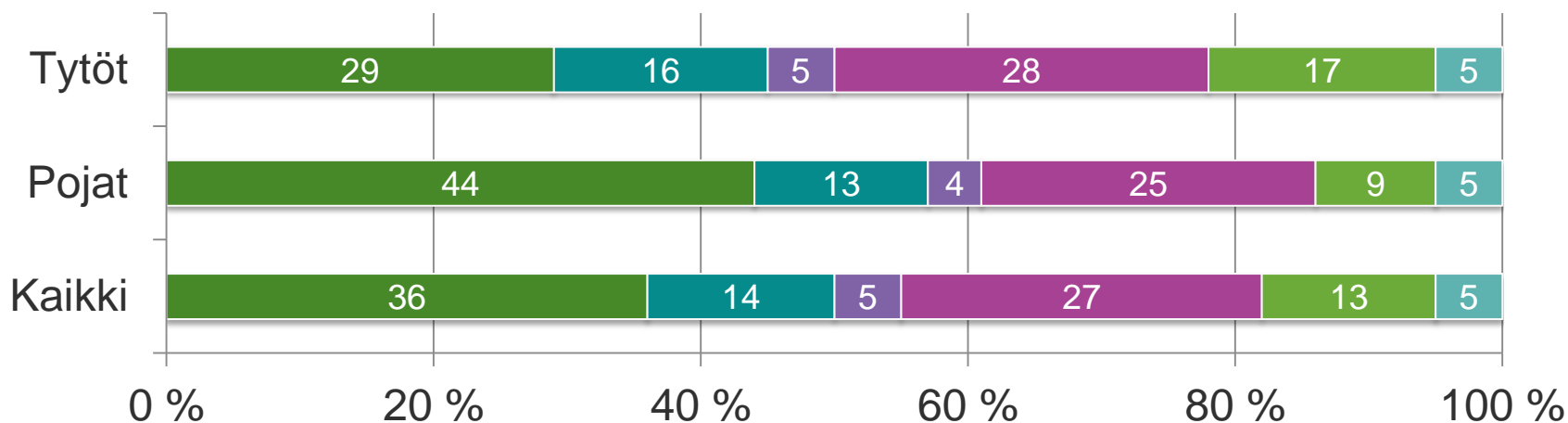

Saadut kehotukset tupakoinnin lopettamiseen

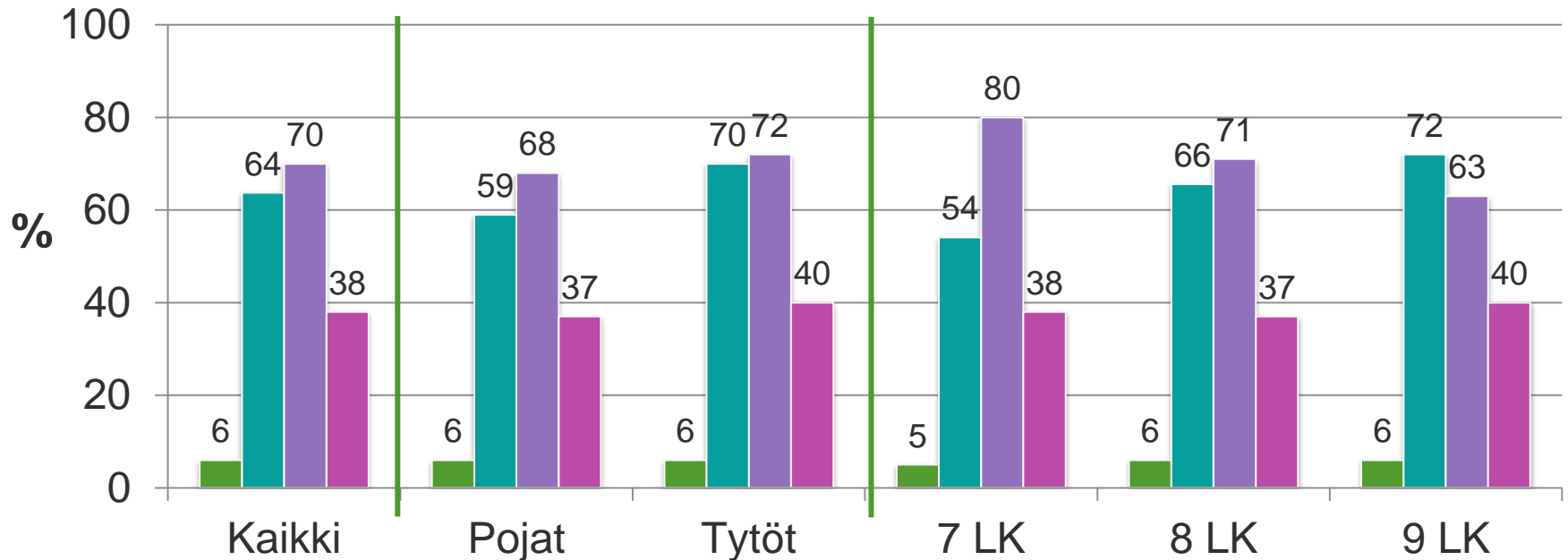
- Ystävältä
- Perheenjäseneltä
- Useammalta mainitulta taholta
- Kouluterveydenhuollosta
- Oppitunnilta tai koulun kurssilta/teemapäivästä/kilpailusta
- Muualta
- Ei ole saanut kehotusta

Muiden kannustaminen tupakoinnin lopettamiseen

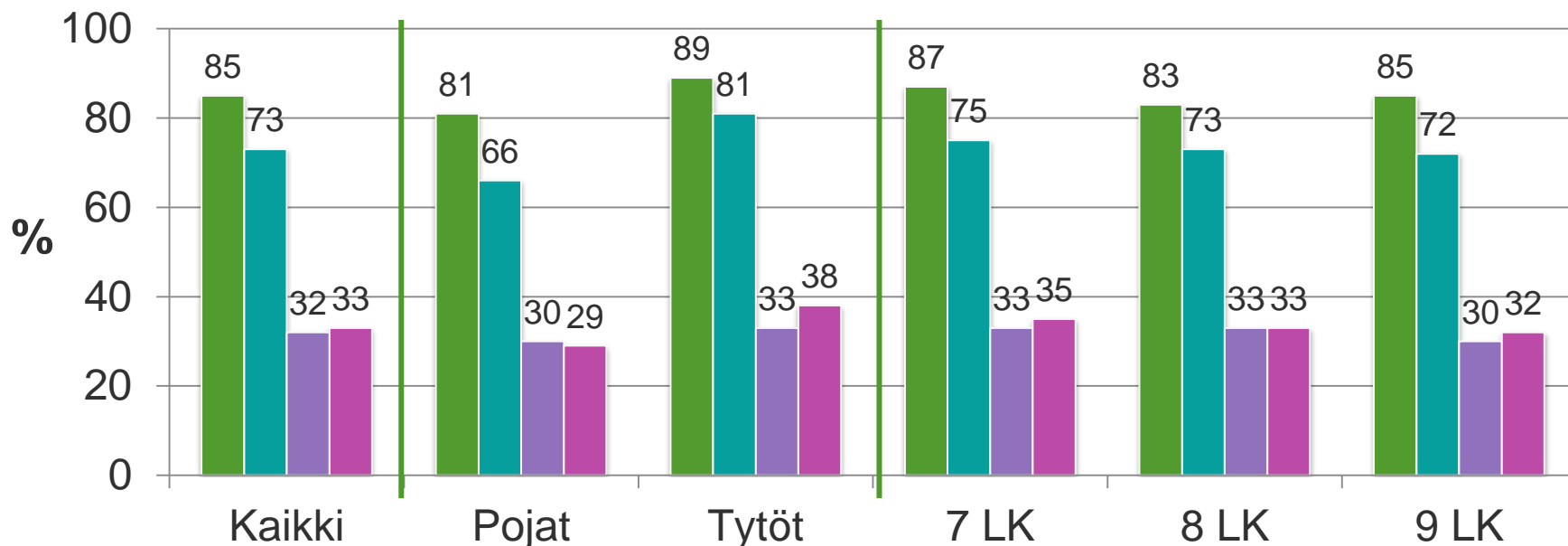
- Ei ole koskaan kannustanut ketään lopettamiseen
- Vanhempia tai sisarusia
- Muuta sukulaista
- Ystävää
- Useampia mainituista henkilöistä
- Muuta henkilöä

Tupakansavulle altistuminen

- Altistuu päivittäin tupakansavulle kodin sisätiloissa
- Altistuu päivittäin tupakansavulle julkisilla ulkoalueilla
- Pitää tupakointia omassa läheisyydessään epämiellyttävänä
- Pitää muiden aiheuttamaa tupakansavua varmasti haitallisena itselleen

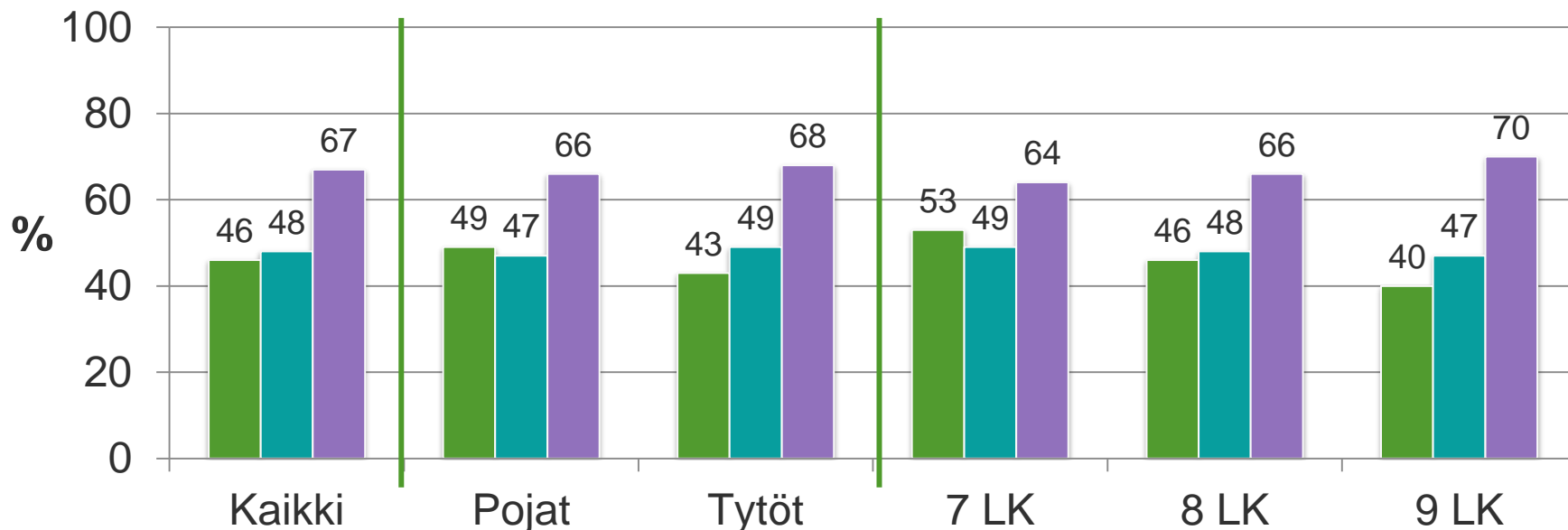
Suhtautuminen tupakkatuotteiden ja sähkösavukkeiden haitallisuuteen

- Pitää savukkeita varmasti terveydelle haitallisena
- Pitää nuuskaa varmasti terveydelle haitallisena
- Pitää vesipiippua varmasti terveydelle haitallisena
- Pitää sähkösavukkeita varmasti terveydelle haitallisena

Suhtautuminen tupakkapoliittisiin toimenpiteisiin

Tupakoinnin aloittaminen olisi harvinaisempaa, jos...

- ...koulujen tupakointikieltoja valvottaisiin hyvin tiukasti
- ...tupakka-askeissa olisi kuvia tupakan aiheuttamista terveyshaitoista
- ...tupakkatuotteiden hintaa nostettaisiin huomattavasti